

„Edinost“

zajaj enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnina je plačevati naprej. Na naročbe brez priložne naročnine se odprava se odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 878.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nepravilni dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnina in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Mal fatto!

III.

Do sedaj mo razlagati gospodu načelniku italijanskega kluba, baronu Malfattiju, o stvarih, glede katerih so mu njegovi primorski informatorji povedali le pol resnice, namreč le toliko, kolikor je v prilog njim, dočim so drugi del, ki bi bil v prilog njih drugorodnim sodeželanom, jednostavno potajili. Ti poštenjaki imajo pač svoje posebne nazore o krivici. Se stališča njihovega posebnega resničoljublja, se stališča njihove morale in etike — in tema primerno razvije je tudi njihov pravni čut — je krivica le tedaj krivica, če se godi njim samim; če se pa krivica godi drugim, tedaj dremlje njihova vest, a če bdi, je — zaveznica krivice.

Danes pa hočemo opozoriti gospoda barona na ono, kar so mu informatorji naravnost — lagali!

Ako bi se gospod baron hotel potruditi v Istro in spravljati svoje kosti v nevarnost po tistih komunikacijah, ki so sramoten spomenik uprave njegovih informatorjev, ako bi hotel iti od sela do sela, kjer biva naš narod-trpin, ter si malce ogledati naše šolstvo, pa smo uverjeni, da bi gosp. baron zardel gori do ušes, da bi se spomnil na izrek v svojem govoru: da ima vlada vsikdar dovolj denarja za snovanje slovanskih šol. Videl bi razmere, ki so pravi egiptovski skandal in neizbrisno sramoto onim, ki so ga se svojimi informacijami zaveli, da je s pestjo bil resnice v obraz. Videl bi na tisoče in tisoče mladine, ki raste brez šolskega pouka po krivdi onih, ki imajo železno čelo, da očitajo vladi, češ, da ne vrši svoje dolžnosti in povzdigo ljudskega šolstva v Istri. O da, vlada ima mnogo na vesti; tudi ona ima svoj pošten del krivde, da je Istra tako zanemarjena v pogledu ljudskega šolstva in da je tu splošna neobrazba na tako nizki stopinji, kakor morda v nobeni drugi pokrajini avstrijski. Ali onemu, ki ima sam toliko na vesti, ki sam sistematično gradi barikade na oni poti, po kateri bi se mogel narod povzdigniti na višjo stopinjo kulture — onemu ne priznavamo pravice, da bi tožil druge.

Nič manja laž, ki so jo natvezili gosp. baronu Malfattiju, ni ta, da je vlada v italijanskem Pazinu zasnovala hrvaški gimnazij! G. baronu — ako mu je do tega, da izve resnice v tem pogledu — niti ne treba, da se potruži v Istro, ampak vzame naj statistiko v roko in videl bo, da ima občina pazinska okolo 16.000 prebivalcev, med katerimi je še ne — 1000 Italijanov. Jeli to italijanski Pazin? Ali denimo, da bi bilo mestice pazinsko res italijansko, pa vprašamo ves svet: kdaj so se še gimnaziji snovali le za taka mesteca?! Hrvatski gimnazij v Pazinu pa je zasnovan za vsa pokrajina, je jedina srednja šola za hrvaško in slovensko prebivalstvo vse pokrajine, kakih 200.000 duš. Namen takih šol — torej interes pouka — pa zahteva v prvi vrsti, da so take šole na najprimernejšem mestu, v kraju, ki je najpristopnejši in najbolj pri rokah onim, katerim je šola namenjena. Pazin pa je sree Istre! To je bil glavni razlog, da so Hrvatje in Slovenci zahtevali gimnazij baš v Pazinu, in ta razlog je tako tehten, da se mu tudi vlada ni mogla odtegniti. Pa saj to vedo tudi Italijani. Ravno zato, ker vedo, da taki zavodi morejo vspevati in napredovati le v to primernih krajih, so hoteli, da se gimnazij — če že ni drugače, nego da se mora zasnovati — zasnuje v kakšni vasi ob periferiji dežele, kjer bi manjkali vsi pogoji za njega obstanek in procvit in bi že na dan svojega rojstva nosil kal smrti v sebi.

Gospod baron Malfatti je trdil dalje, da se povsodi po Primorju kaže tendencija za

poslovanje uradov, cerkev, sodišč: organi policije da so povsodi sovražni italijanski narodnosti ter da to sistematično proganjanje vzbuja globoko nezadovoljnost tudi v zmernih življih prebivalstva.

Da smo odkritosrečni: tu smo v zadregi! Od kje naj bi vzeli besed, s katerimi bi mogli primerno označiti tako grajenje resnice?! Človek, ki bi rad meril sočloveka po sebi, kar ne more verjeti, da je poleg njega takih — lažnikov, kakoršnji so ti ljudje, ki so informirali barona Malfattija. Predaleč bi nas zavelo, pisati bi morali cele knjige — in to z žolčem — ako bi hoteli le navajati dejstva, ki pričajo, kako vladni zistem — podpira Italijane, kako tem poslednjim Slovane izroča na milost in nemilost. Italijanstvo vlada na sodiščih, na političnih oblastih, v Lloyd, v vsej upravi sploh. Državni uradi so tako nasičeni z italijanskim duhom, da najdeš celo uradnikov, ki niti vrstice ne morejo pravilno napisati v nemškem jeziku. O slovenskem niti ne govorimo. Kar se dostaje namišljenih proganjanj in veksacij od strani državnih organov proti Italijanom, o tem lahko navedemo klasično pričo — državnozbornske volitve. Kdor ima le trohico poštenja in mrvo zdravega človeškega razuma, naj nam odgovori: bi-li bilo možno, da bi v deželi, ki je po veliki večini slovanska, Italijani imeli 12 poslancev in Slovani le 3, ako bi bilo res, da politični organi preganjajo Italijane? Ne, kaj takega je možno le ob tesnem razmerju mej zistemom in vlado. In ako Italijani vendar tožijo, pomenja, da se v svoji objestnosti kregajo s kruhom.

G. baron je govoril o italijanskih pokrajinah in je izgovoril s tem največjo geografsko in etnografsko laž. V Avstriji — izvzemši južni Tirol — ni italijanskih pokrajin, pač pa — in ne v čast pravici — pokrajin, v katerih gospodarijo Italijani nad večino prebivalstva! Taka gorostasnost pa bi bila nemogoča brez volje avstrijskih vlad! Zato pa ponavljamo, da je komika v prizoru naravnost neopisna, kadar primorski Italijani vladi napovedujejo vojno! Kdaj je še kruljevi in hromi berač metal bergljo od sebe, kdaj je še ničla pehala enojko iz-pred sebe, ko vendar ve, da je brez enojke le — ničla!!

Zadošča naj! E da, gospod Malfatti, to je bilo jako mal fatto, da ste tako grdo seli na limanice svojim primorskim informatorjem!

Realizirana narodnost.

(Iz »Juga«.)

Slovenski narod ima dva močna sovražnika, Nemce in Italijane, istočasno moramo odbijati napade od vseh strani. Dasi je nevarnost največja, vendar se ne bje narodnostni boj nikjer tako abstraktno kakor pri nas, zato pa narod nikjer ni tako daleč zaostal in globoko padel kakor pri nas. Ves boj se vrši na papirju, v časopisih in za orožje služita samo dve besedi: slovenska narodnost. Ti dve besedi se ob vsaki priliki umetno vpletata v bobneče članke, ponavlja se vedno ista melodija samo v različnih variacijah, durih in molih. Od začetka se je narod divil tej efektivni, patetični godbi, a kakor izgublja vsaka melodija moč in postaja naposled neznosna, tako je izgubil tudi naš narod vse prvotno zanimanje za take prijetno božajoče, ljubeznivo grmeče in ognjevit navdušujoče članke po raznih časopisih, nikdo ne čita več uvodnih sestavkov, če le more, hitro preskoči na »Dnevne vesti«, kjer se zabava ob neprostovoljnem humorju posameznih novic, n. pr.: Kokoš je ukradel... Kanarček je poginil... Pečenko odnesel... In

uspeh tega papirnega, besednega boja? Vsi vidimo, ni treba ponavljati, tarnati in molelovati, vsi vidimo, kako zmagovito prodirajo Nemci in Italijani, kako nimamo mi Slovenci lastne industrije, trgovine in nacionalne agrikulture. Pa ravno to so tisti trije najmočnejši stebri, na katerih sloni ves narodni organizem in njegova bodočnost. Zmaguje nemški in italijanski kapital in slovenski narod pada v njegovo odvisnost. Ali kaj se pravi, biti odvisnim od nemškega in italijanskega kapitala, to vemo in čutimo vsi.

Posamezniki so pač uvideli, kako neumna je ta narodnost na papirju, neozivotvorjena, brez žive, realne podlage; spustili so se iz abstraktnih višine in konkretno nastopili mej ljudstvom, pridno snujoč hranilnice, zadrage itd. Ta korak mej narod odobravamo, a ne odobravamo tega, da se izrablja ta gospodarski vpliv v strankarske namene, da se ost vpliva ne obrača proti tujem, ampak proti rodnemu bratu. Kakor so začeli ti posamezniki, tako morajo nadaljevati vsi drugi, vse moči se morajo združiti, da iztrgamo narod iz kremljev tujega kapitala, kajti doslej so bili Slovenci gospodarsko, torej ekzistenčno odvisni od Nemcev in Italijanov. Ves denar je šel tujem v roke, slovenski uradnik, kmet in delavec je delal za tuji dobiček in tako koval orožje proti samemu sebi.

Našim politikom ne preostaje drugega, nego da postanejo trgovci in podjetni spekulantje, a na tem velikem osvobojevalnem narodnem delu si morajo ohraniti na vse strani slobodne roke. Velika ovira vsemu napredku tiči v tem, da hoče biti pri nas ena oseba vse: politik, poslanec, organizator, govornik, agitator, urednik, pisatelj, pesnik, učitelj itd. Narodno delo se mora razdeliti, posebno je treba iz politike izločiti neprimerne, ovirajoče kulturne težnje. Politika naj gleda, da se bo našemu narodu dobro godilo, da obogati, postane velik in močan, politika naj torej skrbi za gnotno dobroto, umetnost za lepoto, znanstvo za resnico. Potegnejo naj se stroge meje in se za vselej preperečijo zavrtno preračunjeni poskusi, zmešati pojme in ribariti po kalnem. S teoretičnim politikovanjem, s samimi volitvami ne dosežemo ničesar, tudi na parlament in vlado se ne moremo zanašati, — le samopomoč, le delo lastnih rok nas reši. Kdor se zapuša na drugega, je zapuščen. Naši politiki samo čakajo, kakor da pride pomoč sama od sebe, da se zgodi morda celó čudež. Dolgoletne skušnje naj bi jih bile že prepričale, da politika besedi nič ne izda, ampak samo politika lastnega dejanja. Ta politika dejanja se more vršiti samo mej narodom, pomoč pride iz naroda samega, iz naših lastnih rok, iz narodnega kapitala. Slovenske zemlje imajo primeroma dosti prometa (les, kože, čipke, jajca, med, mleko itd.), a vse gre skozi tuje roke, ker ni nobene zveze in organizacije, ker je vsaki podjetnik prepričan sam sebi, nima potrebne omike in narodno moralne podlage, dela po svoji volji brez ozira na celoto naroda. Sicer pa tudi pojedinec ob sedanjih razmerah le malo doseže, dasi ima morda najboljšo voljo, nikoli ne uspeje proti konkurenciji zvezanih in organiziranih tujcev. Edino uspešna forma v naši gospodarski osloboji je tam, kjer prevladuje tuji kapital, — zadruga, vsaj v začetku. O snovanju zadrug ne smemo pozabiti, da nedostaje nam Slovincem najpotrebnejših kulturnih zavodov, da se od vlade nimamo naupati ničesar, da smo navezani na samopomoč. Zato mora stati na odličnem mestu v statutih vsake zadruga jasen in točen odstavek, ki se nanaša na to narodno potrebo: toliko in toliko odstotkov dobička odpade v »Narodni zaklad«. Najznačilnejše znamenje za našo razkosanost, nezavednost in gospodarsko barbarstvo je dejstvo, da Slovenci še

zdaj nimamo osrednjega »Narodnega zaklada«, s katerim bi se vzdrževale občne narodne narodne naprave, iz katerega bi prihajala pomoč vsem narodnim podjetjem. Prvo delo naših narodnih gospodarjev (doslej imenovanih z brezbarvnim imenom »politiki«) bodi torej »Narodni zaklad«, ki naj bi bil vrelc, duša narodnih podjetij in narodnega gospodarstva.

V splošni, racionalno zasnovani narodni organizaciji se morajo združiti posamezne zadruge v večje skupine in vsaka strokovna skupina bi morala imeti svojo centralo, skrbno za direktne zveze po vsem svetu. Nastane dvojje vprašanje: 1. kje dobiti organizatorjev; 2. kje se naj napravijo centrale? Na prvo vprašanje je odgovorila že trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani 12. jan. 1901, ko se je sklenila ustanovitev slovenske trgovske akademije: v tem zavodu bi se pripravljali organizatorji. Edino primerno mesto za centrale bi bil — Trst. Menda ni treba še enkrat razlagati pomena Trsta, kar se je že tolikokrat zgodilo po raznih časopisih. Ponavljamo samo, da je Trst vsled svoje lege ob jadranskem morju prvo pomorsko trgovsko mesto v državi, da smo Slovenci brez Trsta la dija brez krmila, torej izgubljeni. Trst ima direktne zveze na vse strani in velika skladišča, velikega vzgojevalnega pomena bi bila torej vsa okolica: občevarje s podjetniki, praktični pouk po skladiščih in konverzacija v tujih jezikih. To vse potrebuje trgovski akademik in v vsej državi ni zato primernejšega mesta. Kratko malo: slov. trgovska akademija je mogoča samo v Trstu, samo v Trstu so mogoče centrale trgovskih in obrtnih zadrug. Z ustanovitvijo akademije in central bi dobila slovenska narodnost nove, krepke korenine, v velikem, živahnem prometu bi se ojačil slovenski živelj in Trst bi postal v kratkem času popolnoma slovensko mesto — s slovenskim županom in slovenskim občinskim svetom na čelu.

(No, tudi če ne bi prišli tako daleč, ali to je gotovo, da bi si slovenski živelj v Trstu s tem zagotovil primerno narodno, politično in gospodarsko pozicijo. Op. ured. »Edin.«.) (Zvršetek pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 8. marca 1901.

O položaju. Nemško-liberalni listi se kar ne morejo pomiriti radi govorice o »tajnem dogovoru« med Čehi in vlado. »Neue Freie Presse« pravi sicer, da te govorice spadajo v »deželo političnih pravljic«, ali vendar — se boji. Strah pa ima velike oči. Nič ni, vendar vidi dunajski list vse polno vzrokov, da se Nemci vznemirjajo. Zato žuga vladi: gospodarskim koncesijam tudi če bodo samo češkim krajem v prilog, Nemci ne bodo nasprotovali, ali gorje, ako bi si vlada hotela pridobivati prijateljstvo Čehov z darili iz narodne posesti Nemcev!! — Najprej se treba spomniti, kaj vse Nemci prištevajo k narodni posesti! Najkrivičnejše razmerje, ki se vzdržuje le umetnim načinom in ki znači eklatantno kratenje posesti drugim — je za Nemce njih »narodna posest«, katere se ni smeti dotakniti. Kjer je nagromadene tolike krivice, kakor je v Avstriji, ni možno pomirjenja brez revindikacije, brez spremembe tako imenovane »narodne posesti«, to je, ne da bi oni, ki kaj »posedujejo« proti pravici, odstopili onemu, čegar last je.

Dokler bodo torej Nemci jahali svojo teorijo o »besitzstandu«, ni misliti na resnično pomirjenje. Rešitev avstrijskega problema ni

mogoče brez temeljite spremembe tako imenovanega »posestnega stanja«. To je res: Nemei se bodo vsakako morali o tem odločiti marsikomu. Ali je kdo je kriv na tem? Oni sami. Logika dejstva, da so si o minulih časih prilastili več, nego bi bili smeli po pravici, zahteva, da bodo oni po rešenju avstrijskega problema morali biti na »zgubi«, ki pa ne bo resnična zguba, ampak le prenehanje stare krivice.

Državni zbor. (Zbornica poslancev. — Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.) Na volitvi drugega podpredsednika je bilo oddanih 232 glasovnic; od teh je bilo 41 belih. Dr. Začek je bil izvoljen drugim podpredsednikom s 191 glasovi. (Zivahno pritrdjevanje na desnici in v centru.) Dr. Začek se je zahvalil in je obljubil, da bo svojo nalogo izvrševal z največjo nepristranostjo.

Predsednik je odgovarjal na Bareutherjevo vprašanje glede interpelacij, na katere ni še odgovorila vlada. Rekel je, da vsetino Bareutherjevega vprašanja sporoči minister-skemu predsedniku, ali način odgovora mora prepustiti vladi, da si ga ista izbere po svoji volji.

Dva kluba. »Süden« piše: Z zadovoljenjem konstatiramo, da skoro vsi hrvatski in slovenski listi soglašajo z našimi izjavami, v katerih smo priporočali, da bi se hrvatski in slovenski poslanci združili v jeden klub. Najbolj pa nas je veselilo, da je tudi patri- jotično novinstvo na Hrvatskem vsprejelo naše stališče, katero novinstvo je pač v stanju, da more objektivno soditi o slovenskih stva- reh. Toliko »Obzor« kolikor »Hrvatska« sta popolnoma nepristranska v vsem, kar zadeva notranji slovenski prepir; ona ne stojita ni na jedni ni na drugi strani; ona sta z jed- nakim veseljem pozdravljala toliko izvolitev dra. Šustersiča, kolikor izvolitev dra. Tav- čarja. Temu nasprotno pa neki dopisnik »Kranjskega v dunajskem Vaterlandu« na- vaja proti našemu naziranju postni pastirski list ljubljanskega škofa dra. Jegliča, da si isti ne more ovreči, ni direktno ni indirektno, kar smo mi navajali proti ločenju v dva kluba, kajti v dopisu ne stoji ničesar o tem. Škof pozivlja svoje vernike, naj slede Jezusu in naj se izogibljuje krivih prorokov, ki se jim bližajo v ovčji obleki.

Na nas se ta odstavek ne more nana- šati. Saj mi ne delamo drugega, nego da po- zivljamo hrvatske in slovenske poslance, naj zasnuejo en klub, ki bi slonel na krščanski podlagi. Če pa kdo sloni na krščanski podlagi sledi nauku Jezusovemu. Le če so naši poslanci zložni, bodo mogli vspešno de- lovati ne le za interese svojega naroda, am- pak tudi za katoliška načela. Dr. Šustersič se je dvignil s »sveto ogorčenostjo« proti pangermanom v stvari pangermanske inter- pelacije, ki je hotela žaliti krščansko moralo. Njegove besede mora odobravati in vsprejeti sleherni Hrvat in Slovenec; ali te besede bi bile veliko večje vrednosti, ako bi bil dr. Šu- stersič člen kluba, v katerem bi bili zdru- ženi vsi hrvatski in slovenski poslanci. Nje- gov govor bi moral tudi potem smatrati kakor mnenje skupnega hrvatskega in slo- venskega naroda. Torej tudi v interesu krščanstva priporočamo mi jeden jedini klub.

Vprašanje carine na ital. vina. Klubi in odseki parlamenta imajo te dni seje kar vse vprek in je našemu listu — ob skrom- nem prostoru — nemogoče, da bi sledil vsem tem razpravam. Jednega odseka pa se že moramo spomniti, ker je sila važen za naše vinorodne kraje. To je odsek za vinogradstvo. Ta odsek je razpravljaj včeraj o glasoviti »klavzuli«. Razprava je bila zelo živahna — primerno veliki važnosti stvari. Pomembna pa je bila še posebno zato, ker je vlada po- vedala svoje mnenje. Vlado zastopnik je izjavil namreč, da se vlada v polni meri za- veda svoje dolžnosti, da toliko o določanju avtonomnega carinarskega tarifa kolikor o skle- panju trgovinskih pogodb skrbi za domače vinogradništvo ter da stori vse možno, da se ta stvar reši na način, ki bo ugoden za prebivalstvo, baveče se z vinogradništvom. — Obljuba je jako zadovoljiva, la bi le enkrat videli kakov sad te vladine velike skrbi za naše vinogradnike! Odsek je sklenil, da je vprašanje carine na italijanska vina smatrati najnujnim, ter hoče skrbeti, da čim najhitreje pride v zbornici v razpravo.

Nasilstva proti irskim poslancem v angleškem parlamentu. V včerajšnji seji je bil sprejet predlog prvega lorda drž. zaklada, Balfourja, naperjen proti Ircem, ka- teri določa, da se poslanci, ki se ne pokore

predsedniškim naredbam, izključijo za vse zasedanje. V imenu Ireev je izjavil Red- mond, da isti ostajajo popolnoma pasivni na- sproti temu predlogu, ker si oni še štejejo v čast, ako jih kaznujejo na ta način. »Slobo- ljubni« Hugh Cecil je predlagal celó, da vse irske poslance izključijo iz zbornice do zaključka sedanjega zasedanja. Ta predlog pa je bil odklonjen z vsemi glasovi, kar kaže, da so se Angleži vsejedno malo sramovali takega — »slobodoljubja«.

Vojna v južni Afriki. Torej zopet je premeteni Dewet »nabarbal« angležke ge- neralne. Te dni so, kakor znano, angležke br- zojavke poročale kar zaporedoma, da je Dewet prekoračil reko Oranje in torej zapu- stil Kapsko kolonijo. Novo došlo brzojavke pa poročajo, da je bil to le Dewetov manever. Pustil je namreč majhen »komando« blizu reke Oranje in Kitchener se je seveda z vso reke spravil na ta »komando«, mislé, da je to glavna Dewetova moč, ter ga zapodil čez reko Oranje. Ali bolje: »komando« je šel sam čez reko in Kitchener mu je le sle- dil. Na to pa je Kitchener zmagoslavno po- račal v svet, da je vso Kapsko kolonijo očistil od Burov. Dewet se je pa s svojo glavno močjo podal še bolj v notranjost Kapske ko- lonije, kjer napada angležke čete in oblega angležke mesta in vasi. In tako bomo bržkone imeli priliko še večkrat čitati, kako je Kitchener popolnoma »očistil« Kapsko kolonijo od Burov.

Tržaške vesti.

Jutrnji javni shod. Jutri predpoludne ob 10. uri priredi politično društvo »Edi- nost« javen shod, na katerem bi želeli naj- večje udeležbe. Saj sta na dnevnem redu dve velevažni in veleaktivni vprašanji: ljudsko štetje in novi domovinski zakon. Prvo vpra- šanje je v tesni, neločljivi zvezi z borbo za narodne in politične pravice slovenskega živ- lja v Trstu. Drugo vprašanje pa sega vrhu tega tudi v gospodarske koristi toliko slovenskih občin, kolikor posamičnih družin, živečih v našem mestu. Novi domovinski za- kon daje našemu življu nov ekzistenčni pogoj v tem mestu.

Treba torej, da glede ljudskega štetja priredimo manifestacijo v protest proti vsem krivicam, ki so se nam godile na tem činu. Glede druge točke pa je neobhodno potrebno, da se ljudstvo dobro pouči o korakih, katere mora storiti za doseg domovinske pravice v tej občini.

Povsem opravičena je torej naša želja, da, kdor le more, prihite na jutrnji shod, ki se bo vršil v telovadnici »Trž. Sokola«, ulica Coroneo št. 16.

Katoliška »Edinost« krivoverskemu »Prim. Listu«. Latinski učenjaki iz gori- ške bogoslovnice, ki se zbirajo okoli »Prim. Lista«, napali so sv. rimsko katoliško cerkev slovenskega unijskega obreda in zasramo- vali njene svete obrede. Ko smo jih mi po- zvali, naj prenehajo s svojimi, s krivo vero oskrnjenimi rokami razširjati tako pohujša- nje mej vernim slovenskim ljudstvom, imeno- vali so nas pravoslavne razkolnike. Mi smo jih pozvali, da dokažejo to svoje obrekovanje. Dokazali smo jim, da je slovenska unijska cerkev sveta in ravno tako katoliška in apo- stolska kakor latinska. Da bi nevednim svo- jim čitateljem svoje laži, svojo krivo vero in svoja obrekovanja prikrili, zagnali so krik: »Edinost« laže! Podobni so tatu, ki je ukra- del uro, pa kriči: primite ga, primite ga, ker je ukradel uro! S tem bi hoteli odvrtiti pozornost ljudstva od sebe.

Napali so nadalje sv. slovensko Ciril- Metoško cerkev, ustanovljeno dne 4. janu- varja 868. po papežu Hadrijanu II. Oni dobro vedo, da imajo Slovenci v sv. katoli- ški cerkvi tudi svojo lastno slovensko cer- kev, ravno tako, kakor Latinci, Grki, Afri- čani in sploh vsi narodi prvih stoletij kr- šćanstva. Saj je njihov prvak dr. Josip Pavlica v kolektarju družbe sv. Mohorja — takrat še ni bilo na Goriškem visokih nemško-latin- skih politikov — javno in navdušeno zval slovensko ljudstvo, da se vrne nazaj k sv. Cirilu in Metodu, da zahteva svoje cerkve in altarje, da zahteva sveto slovensko unijsko cerkev in njene lepe in svete obrede. To je bilo še leta 1899., danes pa pljuvajo na to in se ne brigajo, da s tem skrunijo tudi sveto rimsko katoliško cerkev samo.

Napali so sveti slovenski cerkveni jezik in ga tako zasramovali, kakor ga niso nikdar najhujši naši sovražniki. Tukaj so prešli meje glavnega temelja sv. katoliške cerkve, ki se

je vedno borila proti židovskemu kozmopoli- tizmu in odločno branila individualnost vsa- cega naroda. Sv. katoliška cerkev ni nikdar usiljevala latinskega jezika v tem smislu, ka- kor oni uče. Tako so delali pač le posamezni e. k. moderni nemško-latinski škofje po vzgledu svojega prednika škofa žalostnega spomina Vihinga. Takim načinom se lahko doseže v sedanjem času, ko je sveta cerkev Kristova naravnost v železne verige ukle- njena — visoke e. k. cerkvene časti. Pri tem se pa uničuje sloboda sv. cerkve; javna morala in ubogo katoliško ljudstvo pa trpita neizmerno.

Malo je škofov, ki govoré sv. Petrom: »treba je bolj ubogati Boga, nego ljudem«. Zlasti pa jih ima naš ubogi slovenski narod jako malo. Dokaz temu so ravno duhovniki, ki se zbirajo okoli »Prim. Lista«. Zgodovina pozna malo takih sluščajev, da bi profesorji semenišča smeli takim načinom pisati, kakor pišejo v »Prim. Listu«. Mi ne moremo n. pr. napadati kardinala Missija, da se on, sin slovenskih starišev, piše nemškim pravopisom. Saj dobro vemo, kako so nastale pisave imen po naših matičnih knjigah. Tudi ne moremo kriviti kardinala Missija, ako ima njegova rojstna vas nemško ime. Nas bolj zanima znati, ako je kardinal Missija ostal zvest svo- jemu narodu, ako ni delil nikdar proti nje- govim koristim in ako je v pogovoru z od- lično osebo znal s pravim slovenskim ponosom braniti čast in veljavo slovenskega jezika. Tudi nas zanima znati, kako je zapisal svoj občevelni jezik povodom ljudskega štetja. Imamo pa povoda sumiti o vsem tem, ker smo ravno pri slovenskih škofih doživeli za- lostnih razočaranj.

Mi znamo, da je sedanjí škof Riečan- cev Julij Drohobecki rojen Malorus, sedaj pa navdušen Hrvat in sploh Slovan, ki troši vse svoje dohodke in žrtvuje vse svoje moči za duševni in telesni blagor naroda hrvat- skega, s katerim imamo tudi mi nekaj skup- nega. Riečanec je so bil osebno pred njim in so videli pravega naslednika naših blago- vestnikov Cirila in Metoda — videli so moža, ki nima v roki — meča. Ali razu- mete sedaj, zakaj mi ljubimo vladiko Droho- beckega? Branili ga bomo vselej in povsod, z vsem navdušenjem in z vsemi močmi. Proti vam, zasramovalci in skrunitelji naših naj- lepših in najdragocenejših svetinj, stali bomo vedno v boju. Ne odložimo prej orožja, dokler vas ne razkrižamo pred slovenskim ljudstvom.

Na druga zavijanja krivoverskega »Pri- morskega lista« odgovorimo obsežneje v drugi priliki, odgovore jim pa tudi dostojno po- šteni Riečanec, katere bi hoteli pred svetom pokazati kakor krivoverce in tako uničiti po- šten njih glas.

Pogreb pokojne Ane Abramove se je razvil v lepo in ganljivo sozhalno manifestacijo. Udeležba na sprevodu je bila velika. Kondukt je vodilo pet duhovnikov. V mrtvaški voz I. razreda so bili upreženi 4 konji. Temu vozu je sledil še drugi voz z venci. Dolga vrsta kočij je spremljala zemске ostanke po- kojnice iz cerkve na pokopališče. Sploh je bila vsa priredba taka, da je delala čast podjetju g. Mozetiča.

Ljudsko štetje. V družino Bizjak v ulico Coroneo št. 19, je prišel neki magistra- tovec poizvedovat v namene ljudskega štetja. Ker je bila gospodinja sama doma in ker mu baje ni mogla postrčeti z vsemi podatki, je rekel, da bo že mož klican na sekeijo.

Predno je pa odšel, je vprašal: Kaj je vaš mož? Žena je povedala in dostavila, da je — Slovenec. Takoj, ko je mož čul besedo Slovenec, je vskliknil: Torej ne treba, da pride mož, napravimo že — sami! Kaj po- menja to?!

Tudi na ta slučaj opozarjamo slavno vlado, da bo videla kako so magistratoveci — opravili!

Zraven navedene stanuje se druga slo- venska družina. Tudi o tej naj se slava vlada obvesti, ker je bil isti magistratovec tudi tam in gotovo z istim namenom!

Onim, ki skrbno povprašujejo, da-li slava vlada pregleda vsaj vse v »Edinosti« navedene slučaje, odgovorjamo, da imamo vse te slučaje zapisane in da bo, ako slava vlada ne stori svoje dolžnosti, govora o tem na drugem mestu!

Nezaslišano! Pišejo nam: Dne 7. t. m. sta ali dve ženski na mestni magistrat, da bi uložili prošnjo za podeljenje domovin- ske pravice.

Gospo Svetko Milanič, stanujočo v ulici Madonnina št. 4, so z magistrata poslali na

sekeijo za ljudsko štetje na stari mitnici. Cenjeni čitatelj bo morda vpraševal, kaj da ima sekeija za ljudsko štetje opraviti s po- deljevanjem domovinske pravice?! Takoj bo čul. Magistratni organi na rečeni sekeiji so namreč to gospo samooblastno in protizako- nito vpisali za — Italijanko!! Ko je namreč gospa Milanič prišla v omenjeno sekeijo, so jo začeli izpraševati, kje da je rojena?! In ko jim je rekla, da v Trstu — so se začeli čuditi, kako da ona more govoriti slovenski, ko je vendar Tržačanka?! Gospa je odgo- vorila, da ona govori slovenski, ker jo je mati tako naučila, da pa govori poleg slo- venskega še druge jezike. Magistratoveci so začeli potem: Vi govorite slovenski, da, toda ne gramatikalno! Ko je gospa odgovorila, da ona govori, kakor go- vore vsi v družini — so prečrtali na po- pisni polji besedo slovensko in zapisali — italijano!!

Nič ni pomagalo, da je stranka odločno protestirala proti taki uradni samooblastnosti in protizakonitosti — ostalo je, kakor so za- pisali!

Velki požar v slobodni luki. Včeraj predpoludne se je unel požar v zalogi trvdke Parisi št. 202. v slobodni luki. De- lavei trvdke Paul & Krehbiel, katera ima svojo zalogo kave v tretjem nadstropju ravno pod zalogo Parisi, so zavohali duh po ognju, ker pa niso mogli zapaziti nikjer požara, na- znanili so takoj ognjegasi postaji v slobodni luki. Po daljšem iskanju so ognjegasei pogodili, da mora goreti v zalogi trvdke Parisi, katera pa je bila zaprta. Ulomili so vrata in jedno okno, na kar so se jeli valiti iz odprtini gosti oblaki dima. Začeli so takoj gasiti in so v to svrhu uporabili vse hidrante v slobodni luki, iz ka- terih so vodo napeljali po platnenih brizgal- nih cevih na pogorišče. Ali voda ni imela take moči, da bi brizgala tako na visoko; radi tega so s sireno dali potrebno znamenje, da so takoj zaustavili delo vseh hidrauličnih žrja- lov in so vso moč istih upotrebili za brizga- nje vode. Od takrat so se zlivali celi potoki vode na gorečo maso. Ogenj se je bil unel v kupu 500 bal jut. Kmalu je bila odstranjena nevarnost, da se ogenj razširi. Vendar je delo gašenja in prenašanja blaga iz zaloge trajalo do 6. ure popoldne. Pri gašenju so se trije ognjegasei in jeden mehanik skoraj zadušili. Navzoči zdravnik jim je dal najnuj- najšo pomoč in so jih potem odvedli na zdravniško postajo, od koder so trojico njih poslali na dom jednega pa, ki je bil najbolj poškodovan, so obdržali tamkaj. Škoda, ki jo je vsled požara trpela trvdka Parisi, znaša kakik 60.000 kron.

Dove è questo? Pišejo nam: Tako me je povpraševal včeraj ob 4. popoldne e. k. poštni uradnik, ko sem mu izročil nakaznico, naslovljeno na g. I. S. v Kobaridu, Primor- sko. Ker sem videl, da je revček-uradnik v veliki zadregi, in sem se bal, da ne bi Ko- barida iskal kje pri Aba Garini v Afriki, povedal sem mu po laško — saj to je menda amtspraha na vseh tržaških oblastnjah —, da je Kobarid lep trg v soški dolini. Za mojo uslugo mi je izdal italijansko prejem- nico, katero sem mu — to se umeje — vrnil ter zahteval prejemnico, ogovarjajočo sloven- skemu naslovu, kateri zahtevi je uradnik si- cer ugodil, ali s kislim obrazom.

Kobarid je prijazen trg v soški dolini, na glavni državni cesti, ki veže Goriško s Koroško, kjer se nahajajo sodišče, davkarija in nekaj drugih uradov. In za tak kraj ne vedo nekateri e. kr. uradniki v Trstu. Se- veda krajevno ime Kobarid je še v starem repertoariju. Zato pa vedo isti uradniki prav dobro za nove kovanice a la Cesiano, Ma- tugliano, Topogliano, Comignano itd. itd. — kakor že skače tisti istrski kozel doli v Po- reču. Ib.

Krava v drugem nadstropju. Včeraj popoldne se je neka krava, katero so vodili v klančino, strgala iz rok moža, ki jo je vo- dil ter je po stopnicah neke hiše pri sv. Ja- kobu zbežala v drugo nadstropje, kjer je po- vzročila precejšnjo škodo s tem, da je pobila nekaj šip in polomila druge stvari, ki so jej bile na poti. V drugem nadstropju je bilo pred vratmi stanovanja nekaj otrok in lahko bi se bila zgodila velika nesreča, da jih ni mati hitro spravila v kuhinjo in zaprla vrata. Po velikem trudu se je posrečilo dvema mo- žema, ki sta stekla v drugo nadstropje spraviti besno kravo zopet na plano.

Zgubljen. Neki Barkovljan je včeraj predpoludne zgubil na miramarski cesti in sicer od železnega mostu do finančnega urada, več papirjev, ki so za njega velike vrednosti,

a za dotičnika, ki jih je našel, nimajo nobene veljave. Kdor jih je našel, naj jih pri-
nese v naše uredništvo ali pa v »Narodni
dom« v Barkovljah, kjer dobi primerno na-
grado.

**Naš boj proti onim, ki le odnašajo
denar iz dežele!!** Naši socialisti nam kaj
radi podtikajo »narodni šovinizem« zato,
ker se protivimo poplavljanju naših pokrajin
z italijanskimi delavci. To da je brutalno,
nehumano, torej v dokaz, da je nacijonalizem
sploh brutalen in nehumann. Ne tajimo
tega, da se tudi iz narodnih ozirov protivimo
poplavljanju s tujimi življi, ki naj bi falzi-
ficirali narodni značaj teh naših tal. Ali po-
leg narodnega momenta je odločilen za nas
tudi drug — narodno-gospodarski razlog.

Nepobitno dejstvo je, da so ti ljubi
gostje iz Italije za naše dežele gospodarska
kalamiteta. Iz dveh razlogov. V prvo, ker
jemljejo kruh domačinom in povzročajo bedo
med domačim življem. V drugo pa zato, ker
ves denar, ki ga služijo, ruma iz dežele,
je torej izgubljen za našo javno blaginjo. —
Včeraj sem šel — kakor običajno — po bar-
kovljanski cesti. Tu kopljejo sami »regnicoli«
kanale za društvo »Aurissina«. Kar vse črno jih je.
Bilo je haš opoldne. In veste, kaj so jedli
vs ti izstradanci?! Košček kruha, katerega
so si sladili s koščekom — pomaranče. Opo-
ludne malee kruha, zjutraj in zvečer košček
polente. Vsakdo si lahko izračuna, koliko od
vsega tega zaslužka, ki ga služijo ti polen-
tarji, ostaja v deželi!! Praviijo, da so naši
delavci dražji; pa naj bodo! Ali kar služijo
oni, ostaja v deželi, pospešuje promet, prihaja
v korist zlasti našim malim trgovcem in
obrtnikom, povspesuje torej javno blaginjo
in je po takem plodno nosen, dočim je oni
drugi denar popolnoma izgubljen.

Pa trdi zdaj še kdo, da naš boj proti
poplavljanju naših pokrajin z laškimi de-
lavci ni tudi eminentno gospodarskega po-
mena!

Dražbe premičnin. V pond., dne 11.
marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled
naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za ei-
vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:
ul. Punta del Forno 1, hišna oprava; ul. Po-
ste vecchie 4, tiskarski stroji; Škedenj 172
in ulica Ghenga 1, bjeikli; ulica Pozzo del
Mare 1, hišna oprava; ulica S. Nicolò 20,
hišna oprava; ulica Pozzo bianco 6, hišna
oprava; ulica Scussa 2, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer
ob 7. uri zjutraj 5.7, ob 2. uri popoldne
9.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 751.9.
— Danes plima ob 11.42 predp. in ob 11.15
pop.; oseka ob 5.17 predpoludne in ob 5.0
popoldne.

Namesto venca na krsto gospej Ani
Abram so darovali ženski pndružnici družbe
sv. Cirila in Metoda Srečko in Ema Bartelj
10 K; Ivan Umek starejši 5 K. — Istim
povodom je gospod Ante Bogdanović daroval
moški podružnici iste družbe 10 K, rodbina
Pegan 10 K, dr. Gregorin 10 K.

Gospodarsko društvo na Kontovelju.
V nedeljo dne 3. t. m. je imelo to društvo
svoj I. letni občni zbor. Iz poročila je po-
sneti:

od 28. oktobra 1900 do 28. februarja
1901 je pristopilo 45 zadružnikov. Svojo
krčmo je odprlo društvo dne 28. oktobra m.
l. Za dobo 4 mesecev, t. j. do 28. februarja
1901 je bilo dohodkov 5577 K 66 st., izdat-
kov pa 5326 K 19 st., torej skupnega prometa
10903 K 85 st. Čisti dobiček znaša 480 K
57 st. Boljšega uspeha menda ni bilo prič-
akovati v tako kratki dobi. V odbor so bili
voljeni: Jaka Štoka, načelnikom; Anton
Škrk, podnačelnikom; Matija Štoka, blagaj-
nikom; Anton Stare, tajnikom; Tomaž Stare,
odbornikom.

Za danes le toliko, o priliki kaj več.

Obrotnijsko društvo, vknjižena zadruga
z neomejeno zavezo pri Sv. M. Magdaleni
Spodnji, oziroma pri Sv. Ani, bo imelo svoj
redni občni zbor v nedeljo dne 10. marca t.
l. ob 2. uri popoldne v društvenih prostori-
h št. 259. s sledečim dnevnim redom: 1. Na-
govor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3.
Poročilo blagajnika. 4. Odobritev računov za
leto 1900. 5. Razni predlogi in želje. 6. Vo-
litev odbora za leto 1904. NB. Računi leta
1900 bodo izloženi vsakemu društvniku na
ogled in sicer v društveni pisarni, od dne 15.
marca pa do 24. marca.

Odbor.

**Pevec bratovščine sv. Cirila in Me-
toda** naznanjajo, da prirede svojo prvo ve-
selico dne 14. aprila, to je na belo nedeljo.

Ker bo veselica na korist možki podružnici
družbe sv. Cirila in Metoda, so naprosena
druga društva, da bi upoštevala to nazna-
nilo, ko bodo določala dneve svojim ve-
selicam.

Vesti iz ostale Primorske.

× Na Voloskem so te dni začeli z
gradnjo ljudske šole.

× Okna so pobili okrajnemu
sodniku. V Buzetu so Italijani tamošnjemu
sodniku pobili okna. Seveda, to je bilo že
krona junaštvu: poprej so se pošteno nakri-
žali psovki na gospoda sodnika. Ko pa so se
bližali orožniki, so se spustili v beg kakor
zajci.

× Zopet so signori oblagoda-
rili narod naš v Istri z — novimi dokla-
dami. Deželni odbor uvede za leto 1901
odgovarjajočo doklako v pokritje zaostanka
od šolske takse ter za pokritje bolniških stro-
škov v sledečih občinah:

Labin, Plomin, Buje, Cittanova, Groz-
njan, Koper, Dekani, Dolina, Marezige, Milje,
Očisla, Pomjan, Podgrad, Jelšane, Materija,
Cres, Brbana, Vodjan, Lošinj Veliki in Mali,
Osor, Motovun, Opatalj, Vižnada, Višnjan,
Vrsar, Poreč, Buzet, Roč, Piran, Tinjan,
Boljun, Žminj, Pazin, Pula, Kanfanar, Bale,
Rovinj, Nova Baška, Omišalj, Dubašnica,
Dobrinj, Punat, Krk, Vrtnik, Kastav, Mo-
šćenice in Volosko.

Ali skrbje za siromašno ljudstvo!

× Koperski signori v proslavo
spomina kralja Umberta. Kakor
znano je bil občinski zastop v Kopru dne 10.
avgusta t. l. sklenil, da podeli iz mestne
blagajne 2000 kron v počestčenje spomina
»Umberta I. kralja Italije«. — Namestništvo
v Trstu pa je razveljavilo ta sklep, mené:
da je občinski zastop prekoračil svoj delo-
krog; da smrt kralja Umberta ni v nikaki
zvezi z interesi mesta koperskega ter da je
zgorajni zaključek smatrati za manifestacijo,
ki se mora protiviti patrijotičnemu čustvu
prebivalcev one občine.

A sedaj umejemo g. Malfattija, ki je tr-
dil, da vlada proganja Italijane.

× Iz Kanala smo prejeli s prošnjo,
da objavimo: Raznih glasov je bilo čuti o
neki namišljeni nepristojnosti v zakristiji ka-
nalske cerkve, ki se je buje zgodila dne 30.
decembra m. l. Namen tem glasovom je bil,
da bi zatrnili resnico in osvetlili krivico.
Tu mislim v prvi vrsti »Prim. list« št. 2.,
4. 5., torej list, ki bi moral vsikdar visoko
nositi zastavo resnice. In ta list, ki je na ši-
roko odpiral predalec dopisniku-lažniku, ni
hotel vsprejeti odgovora, ki bi bil dokazal,
kaka krivica se je zgodila — podložnemu.
Mari ni Bogu resnica! Juba tudi iz ust —
cerkovnika?! »Primorski list« in tudi »Go-
rice« sta hotela, da zmaga neresnica in me
silila s tem, da odgovarjam.

Dopisnik je hinavec, ker piše proti svo-
jemu prepričanju z jednim namenom, da
mene obrekuje! Zakaj?! — to je tu dobro
znano vsem. Ali naj jaz molčim? Ne! Kdo
mi more šteti v zlo, ako branim svojo čast in
imenujem dopisnika v »Prim. listu« — ob-
rekovalca?!

Zavolj razlik v mislih in menenjih na-
stajajo prevelikokrat razprtije med prijatelji
in domačimi, med duhovnimi in pobožnimi
(T. Kempčan XIV. pog.)

Dopisnik trdi, da je cerkovnik kriv ne-
pristojnosti, ki se je dogodila v zakristiji, ker
je: odgovarjal z nepristojnimi besedami; ker
je s pestjo udarjal po omari v zakristiji in
se o tem morda ranil, da je kri tekla; ker
možje, ki so vse to videli, vedo povedati, da
je cerkovnik hotel gospoda le jeziti z onim
ogrinjalom, ki ni več za rabo!

Laž! Laž! Jaz je nisem izrekel nijedne
žaljive besede, jaz nisem ni enkrat udaril s
pestjo po omari in se tudi nisem ranil. Moji
roki sti zdravi in — čisti! Tisto ogrinjalo,
velum, se rabi na službi božji, je čedno, svil-
nato, celo.

Kako se je vse to godilo, bi vedela po-
vedati le dva gospoda, ki sta bila navzoča.
Nobene druge priče ni. In če dopisnik »Pri-
morskega lista« trdi drugače, — laže! (Ve-
lika modrost je, ne se pre nagliti v dejanji in
ne se trmasto držati svojih misli. T. Kemp-
čan IV. pog.)

Dopisnik laže dalje, da sem se jaz dne
20. januarja usilil na kor in pel pri zadnji
maši itd. Tega dne, praznik presv. imena Je-
zusovega, so mi preč. g. dekan veleli, naj
grem pet na kor! Silil pa se nisem še nik-
dar na kor, kakor nisem še nikdar nikogar

odvrčal od petja, ali mu celó branil. Vselej
pa sem rad pripomogel po svoji moči. Za sv.
Tri kralje sem šel organista prosit, da je pri-
šel orgljat k slov. sv. maši. Ali kaj pomaga,
če organist in pevec zasedejo ves kor, ako
pa je vse — tiho. Ali sem mar dne 20. ja-
nuarja prvokrat pel na koru?! Jaz pojem
že 46 let in bom še. Dopisnik mi ne bo
branil tega.

Pozivlje cerkovnika, naj skrbi, da bo v
zakristiji vse v redu. Tudi za to naj do-
pisnik ne skrbi. Za to so drugi poklicani. In
ti vedo, da je bilo dosedaj v cerkvi in v za-
kristiji vse v lepem redu.

Dopisnik trdi, da je cerkveno oskrbni-
štvo plačalo cerkovniku po 85 gld. za okno,
torej za sedem oken 595 gld. Toliko da je
namreč zahteval. Na to odgovarjam: Jaz ni-
sem ničesar zahteval, ampak toliko so bila
okna cenjena. Jaz sem izdelal cerkvena okna,
ne da bi se bil prej pogodil s cerkvenim
oskrbništvom. Ko so bila okna že vridana, je
začel zlobni jezik brenčati, češ: zakaj se ni
cerkveno oskrbništvu prej pogočilo — zdaj
zaračuni cerkovnik kakor bo hotel?!

Iz Gorice je prišel strokovnjak, gospod
Brumat, cenit okna, ki so 5.15 visoka, iz ko-
roškega zbranega mecesna, v gotičnem slogu
izdelana. G. Brumat se je pohvalno izrazil o
lesu in delu ter cenil kakor gori rečeno. Cer-
kveno oskrbništvu je meni brez vsake
opazke izplačalo po 72 gld. za okno, torej
595 gld. Ne pa po 85 gld., kakor laže do-
pisnik. Leta 1900. je isti »Primorski list«
laskavo pohvalil les in delo teh oken in ime-
noval strokovnjaško. Zdaj pa hujska isti
dopisnik. Doslednost, kje si?! Vse, do pičice
je torej laž, kar trdi dopisnik v »Primorskem
listu«.

Dopisnik se je tudi izjavil toliko proti
drugim, kolikor meni na zobe, da se bo ma-
ševal nad menoj, oziroma — da me bo ob-
rekoval po časopisih. Slobodno mu, naj ima
to veselje. Saj dela in opravila ter drugih
skrbí tako nima.

Konečno je gospod dopisnik zabelil
svoje laži z — maslom. No, na moji glavi
ni niti trohice masla; moje čelo je jasno.
Grešnik pa sem, kakor v s a k d o d r u g i.
Ali sodi naj pravični Bog, ne pa človeška
strast. Val. Kofol.

× Povodom praznika sv. Jo-
žefa vršila se bo v romarski cerkvi sv. Jo-
žefa v Riemanjih slovesna tridnevna. —
Vspored: 1. V nedeljo dne 17. marca ob 3.
uri pop. uvodna propoved »Priidi o stvarnik
sv. Duh« in slovesne večernice z blagoslovom.
2. V ponedeljek dne 18. marca ob 7. uri
zjutraj prva sv. maša, ob 10. uri slovesna sv.
maša z blagoslovom; zvečer ob 7. uri pro-
poved in slovesne večernice z blagoslovom. 3.
V torek na praznik sv. Jožefa ob 6. uri
zjutraj propoved in peta sv. maša z blago-
slovom, ob 8. in 9. uri tiha sv. maša, ob 10.
uri slavnostna propoved, na to slovesna sv.
maša. Popoldne ob 3. uri slovesne večernice
z blagoslovom. 4. V sredo dne 20. marca
ob 7. uri zjutraj prva sv. maša, ob 10. uri
slovesna sv. maša z blagoslovom, popoldne
ob 3. sklepna propoved, slovesne večernice
»Tebe Boga hvalimo« in blagoslov.

Cerkvene govore bo imel o. Milan Dov-
gan, frančiškan iz Pazina.

Spovedovalo bo več spovednikov vse
tri dni.

Navzoči vsposed službe božje je izdan
tudi znanjem prečastitega škofijskega ordina-
rijata tržaško-koperskega v Trstu.

Cerkveno predstojništvo.

Razne vesti.

Domače zdravilo. Da se izogne mo-
rebitnega nesporazumljenja, dovoljujemo si
izrečno povdariti, da je izdelovanje in pro-
dajanje inseriranega izdelka bilo dovoljeno
odlokom e. kr. namestništva v Pragi od dne
5. maja 1895 št. 61266 in z odlokom e. kr.
ministerstva za notranje stvari na Dunaju od
dne 10. novembra 1895 št. 17464 ter da
odgovarja oglaš v polnem obsegu vsem do-
sedanjim postavnim določbam in oblastvenim
zahtevam.

Reklama: Vsakokrat 60.000 kron je
glavni dobiček loterije »Invaliden dank«, kjer
se izplača z 20 % odbitkom v gotovini
Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo
vršilo srečkanje nepreklicljivo dne 23.
marca 1901.

Trgovina in promet.

Rusko-ameriška carinska vojna.

Zvišane tarife na železnine, ki prihajajo
v Rusijo iz Zjedinjenih držav severo-ameri-
ških, stopijo v veljavo dne 1. marca t. l. (pol

novem štetju). Zvišanje se razteza na postavke
150, 151, 152, 153, 161 in 167² ruske ca-
rinske tarife. Z uvedanjem teh diferencialnih
tarifov je združeno ob jednem zahtevanje iz-
vornih spričeval za železnine, ki so podvržene
temu zvišanju in ki niso ameriškega izvora.

**Plačevanje s srebrnim, nikljastim in
bakrenim denarjem.**

Glasom tozadevnega zakona ni nikdo pri-
moran, in tudi ne avstro-ogerska banka, spre-
jemati o uplačevanju več nego 250 kosov 5
kronskih novcev, več nego 50 kosov 1
kronskih novcev, več nego 10 kron v nik-
ljastem drobižu in več nego 1 krono v ba-
krenem drobižu. Ta odredba velja seveda tudi
za vse podružnice avstro-ogerske banke.

Brzjavna poročila.

Imenovanje na poštni direkciji v Trstu.

DUNAJ 9. (B.) »Wr. Ztg.« priobčuje:
Minister za trgovino je imenoval stavbenega
komisarja Waldeka v Trstu višim stavbenim
komisarjem za tehnično službo na poštni in
brzjavni direkciji v Trstu.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 9. (B.) »Daily Mail« javlja
iz Kobe: V Mazanpo (Koreja) se je izkrealo
600 Rusov z 10 topovi.

PEKING 8. (B.) Odgovori vlasti na pri-
javo Kitaja gledé rusko kitajskega dogovora
so došli: Vse vlasti svetujejo Kitaju naj po-
čaka s podpisom. Kitaj, da je sklenil poča-
kati z odgovorom 14 dni.

UTRECHT 9. (B.) Osebam, ki so okolo
Krügerja, ni ničesar znano o vesteh, tičočih
se sestankov med Botho in Kitchenerjem.

LONDON 9. (B.) Lord Kitchener brzo-
javlja: Buri so naskočili Lichtenburg. Na-
skok se ni posrečil. Na strani Angležev je
bilo 2 častnika in 14 mož mrtvih, 20 ranje-
nih. Burski general Cellier je padel. French
javlja, da je odvzel Burom še dva topa,
mного pušk, streljiva, konj in govedi. Od
početka operacij na vshodu je 979 Burov
postalo nesposobnimi za borbo.

Trozveza v italijanski komori.

RIM 8. (B.) Na vprašanje posl. Guerci
kako minister za vnanje stvari opravičuje svoje
izjave o obnovljenju trozveze, katere je bil
storil v pogovoru z bavarskim poslanikom
Truberjem, je izjavil minister Prinetti, da je
imel z rečenim poslanikom, kakor tudi z dru-
gimi prijatelji — predno je postal minister
— privatne pogovore o vnanji politiki ali
nikdar ni govoril z Truberjem o vprašanju
obnovljenja trozveze. Povodom posvetovanja
o propračunu ministerstva za vnanje stvari
hoče razviti svoje ideje o vnanji politiki. In-
terpelant naj bo uverjen, da bo ministrova
politika vsikdar odgovarjala interesu dežele.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
T R S T
TOVARNA: ZALOGE:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmetni postavio se na parobrod
ali železnico franko.

**Pozor na ta
užig na
zamašku
!!!**

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Roserio pod ljudski kleni)
priporočila svojo
bogato zalogo raznovrstnega obu-
vala za gospode, gospe in otroke
Počne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpokljuje se polimne prona.
Pravzema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste s največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevl. mojster

Dunajska filjalka
Bankine vloge na knjižice s 4%.
 Posojila, brezno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Igľavi, Moravski Ostravi.

Čudovita novost!

1 krasna ura z elegantno verižico, dobro ideoča,
 s 3 letnim jamstvom; 1 imenitna ma-
 gična laterna s 25 dražestnimi po-
 dobami; 1 krasna špila za kravato s si-
 mili briljantom; 1 krasen koljer iz orijental-
 skih biserov, najmodernejši lišp za dame; 1
 garnitura gumbov za manšete in srajce iz
 najfin. duble zlata in patentovano zaporo; 1
 krasen ustnik za smotke; 1 zelo krasna novčarka
 od usnja; 1 krasno žepno ogledalo iz belgijskega
 stekla z etvijem; 1 jako lep žepni nož
 20 predmetov za dopisovanje in še 250 raznih
 predmetov, ki so v kiši reobhodno potrebni.
 Teh 300 krasnih predmetov z uro vred, ki
 sama toliko velja, se vdobe po poštnem po-
 vzetju za samo 1 glđ. 90 nov. za nekaj časa
 pri trdki

H. Hirsch, Krakovo K. 19
 Opazka: Kar ne ugaja, denar nazaj.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,
 v Gorici

Gospodska ulica št. 7., I. nadstr.
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega,
 če tudi ni član društva in se obrestu-
 jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
 in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
 in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.
 Poštno-hran. račun št. 837.315.

M. AITE

Trgovina manifakturnega blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odje
 malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega
 blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za moške in
 ženske obleke, flanelo, barvan in bel barhent, piket za
 perilo, maje od volne in bombaža, odeje s podvleko ali
 volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter,
 nadalje srajce, ovrtniki in ovrtnice najnovjše
 mode, namizni beli in barvani prti; bela in barvana
 zagrinjala na meter ali izgotovljena.

Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter
 raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo
 očnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih
trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj.
 odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubneje
 M. Aite.

Zaloga

tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev
 in razprodaja na debelo in drobno

J. PERHAUC - TRST

Via delle Acque št. 12 (nasproti „Caffé Centrale“)

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih
 dezertnih italijanskih in avstro-ogerskih vin,
 Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella
 in Chianti. — Rum, Konjak, razna zganja
 ter posebni pristni tropinovec, slivovec in
 brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz do-
 ričnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši.
 Razpošiljanje na deželo po poštnem povzetju.

Ceniki na zahtevo in franko.
 Razprodaja od 1/2 litra naprej.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zavrtki z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

Elizabetine ulice 5.

Zahvala

Podpisana izreka najiskrenejšo zahvalo vsem onim mnogoštevilnim
 blagim osebam, ki so jej izkazale svoje sočutje povodom nenadomestne
 izgube, ki jo je zadela po smrti preblage soproge matere, tašče in stare
 matere, gospe

ANE ABRAM

oziroma, ki so nepozabni pokojnici skazale zadnjo čast, bodi z udeležbo
 na sprevodu, bodi po doposljanju vencev, bodi na kateri koli drug način.
 Ta pojav splošnega sočustvovanja in ljubeznjivosti je bil podpisan
 v največjo taložbo o prebitkem udareu.

V Trstu, 9. marca 1901.

Rodbina Abram,

Srečkanje nepreklicno
 23. marca 1901

Glavni dobitnik v vrednosti
60.000 KRON
 v gotovini z 20 % odbitkom.

Srečke „Invalidéndank“
 po 1 krono.

priporočajo:
 Josip Bolaffio, Mandl & Co.
 Mercurio Triestino, Ig. Neu-
 mann, Henrik Schiffmann.

Za 10 K
 genfska rem. ura iz plaque
 zlata je edina galvanirana
 s 14 karatnim zlatom po-
 mešana dražestna ura, ki jo
 vsakdo ceni na 100 K. V
 resnici pa stane z bogato
 graviranim in odskočljivim
 pokrovom, nepresežnim
 jamstvom v dobroti in
 preciziji da 5 let le 10 K; anker repa-
 sirana, 3 okrovi 14 K; remontoir iz prist-
 nega srebra, s 15 kamenčki, s 3 močnimi in
 bogato graviranimi srebrnimi okrovi, kot
 najboljša ura pripoznana, izvenredno močna
 16 K; nikelnasta, dobro regulirana 7 K
 50 stot. najelegantnejša verižica iz plaque
 zlata za gospe in dame 4 K.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

14 karatni zlati prstani
 za dame in gospe pomešani
 s pristnim srebrom. Vsak
 prstan nosi e. k. novčarski
 pečat. Jamči se za dolgotrajno
 stanovitost. Biseri in barv.
 kamenčki so zelo umetno izbrušeni in se
 čudežno svetijo. Stane 2 K, močnejši 3 K;
 poročni prstani 2 K 25 stot. (za mero se
 vpošlje odrezek papirčka).

Privlačna novost!
 Koncertna piston pi-
 ščalka vzbuja povsod
 radi nje dobre konstrukcije solidnega iz-
 delovanja in nizke cene, veliko presenečenje.
 Brez sekirke zamore svirati vsak najlepše
 plesne komade, korač., pesni itd. Instrument
 ima 28 glasov, koje spremljajo kaj čudežno
 bas. Stane 5 K. Bogato ilustr. cenik gratis.

Naznanilo.

Jakob Perhauc

zaloga vin, spirite in likerjev

naznanja da je preselil svojo zalogo v

Via delle Acque št. 12

nasproti „Caffé Centrale“.

Trgov.-obrtina registrovana zadruga
 z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
 nalože za najmanj jedno leto po 5 %, na-
 vadne po 4 1/2 % in vloge na Conto-corrent
 po 3.60 %. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15 %.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnice na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
 tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško

priporoča
 svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov
 in kalibrov. Znamenite in oštrostrelne puške za
 šibre, risanice, lovške kratke puške in dvo-
 cevke za cele krogle iz dobrega kovanega materijala,
 najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
 Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
 ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
 vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
 delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
 bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
 zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez-
 plačno in franko

Staro in prekušeno sred-
 stvo (maslo) za jačanje in
 krepljenje kite in mišice
 človeškega života je
Kwizde fluid
 Znamka kača (tekočina proti trganju)
 To tekočino rabijo hribolazci, ko-
 lesarji in jezdecji z uspehom za oja-
 čenje in okrepljenje po velikih naporih.
 Cena 1 steklenice 1 glđ., 1/2 steklenice 60 nč.
 ter se dobi pristno v vseh lekarnah.
 Glavna zaloga
 v okrožni lekarni v Korneuburgu
 pri Dunaju.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 dvorni založnik Nj. Sve-
 tosti papeža Leona XIII
 v Ljubljani.
 Podpisani si usoja na-
 znaniti Vašemu blagorodju,
 da se je doposlana mi
 tinktura za želodce rabila z
 dobrim vspehom pri želod-
 čnem ter črevesnem ka-
 taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
 GRADEC, dne 2. februarja 1897.
Bolnišnica usmiljenih bratov
 Provincijal:
 F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
 Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
 Ljubljana.
 Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
 trpijo na bolečinah v želodcu in nerednosti v
 črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
 tinkturo, koje sem jaz sam uporabljal s prav
 izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem
 Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.
Don Peter Franceschini.
 duhoven.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov
 dolgimi Loreley-lasmi do-
 bila sem jih vsled 14-me-
 sečne uporabe svojeisto-
 iznajdene pomade. To so
 najslavitejši avtoriteti pri-
 znale za jedino sredstvo,
 ki ne povzroča izpadanja
 las, povspesuje rast istih,
 pozivlja lasnik povspesuje
 pri gospodih polno močno
 rast brk ter daje že po
 kratki uporabi lasem na
 glavi kakor tudi brkam
 naraven lesk ter polnost
 in ohrani te pred zgod-
 njim osivljenjem do naj-
 višje starosti.

Cena lončka 1 glđ.
 2 glđ., 3 glđ., 5 glđ.
 Pošiljam po pošti
 vsak dan, ako se
 znesek naprej pošlje
 ali pa s poštnim po-
 vzetjem povsem
 svetu iz tovarne,
 kamor naj se pošlj
 ljažo vsa naročila

Ana Csillag
 Dunaj I., Seilergasse 5.

Po neverjetno nizki ceni

315 komadov

za samo 1 gl. 85 kr.

Ena elegantna ura s triletnim jamstvom
 in pozlačeno verižico; 1 krasen ustnik za
 smotke iz jantarja, 1 krasna kravatna špila
 s simili briljantom, 1 jako krasen prstan z
 imit. biseri za gospe ali dame, 1 krasna
 garnitura gumbov za manšete, ovrtnik in
 srajce s patentovano zaporko, 4 žepne rute
 iz pristnega platna, 1 krasna žepna pisalna
 oprava od jiklja z angležkim mehanizmom,
 1 krasno toaletno zrclo z etvijem in glavnikom,
 1 krasna pariška broša za dame, najnovjše
 mode, 1 fino vezana beležnica, 20 komadov
 za dopisovalne potrebe, 72 angležkih peres in
 še 200 drugih različnih predmetov, ki so v
 hiši neobhodno potrebni. Vse te predmete
 pošilja le še nekoliko časa po poštnem pov-
 zetju ali po predplačilu zneska:

Izvozna trrdka H. SPINGARN — Krakovo.
 Poštno predalo 332.

Kdor naroči 2 zavrtka, sprejme povrhu
 v dar lep nožič z dvema rezili. Kar ne ugaja,
 denar nazaj.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,
 ulica S. Francesco št. 2, I. n.
 (Slovenska Čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
 tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4 %.
 Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
 zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadružnikom in sicer
 na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %
 na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
 polodne.

Postno hranilnični račun 816.004.